

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæst. I. Quinam obligentur Legibus Pontificijs, aliisque Ecclesiasticis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

sed solum, ut ipsas per ministros Iustitiæ illatas patienter sustineat. Ita communis.

Corollaria
notabilia.

45. Unde passim notant Doctores, quod damnatus ad bibendum venenum, parere non teneatur; item quod damnatus ad mortem inediã perferendam, possit licitè comedere cibos sibi clam allatos: quinimò quod damnatus ad mortem, vel mutilationem, possit etiam post sententiam Iudicis fugere, si via effugiendi pateat. Ita Herincx *diss. 5. de Legibus, quest. 3.* Engel *ubi supra, n. 44.* Layman *loc. cit. n. 7. & seqq.* qui tamen rectè addunt, quod damnatus ad furcam, vel gladium, debeat collum præbere, aut scalam ascendere, &c. nam hoc non est directè mortem inferre, sed inferendam sustinere, & per accidens solum ac indirectè ad eam cooperari.

DISTINCTIO III.

De Subjecto Obligationis Legum.

QUÆSTIO I.

Quinam obligentur Legibus Pontificiis, aliisque Ecclesiasticis?

Omnes fideles obligantur legibus Pontificiis pro toto Orbe latis.

1. **C**ONCL. I. Legibus Summi Pontificis in materia spirituali, & salutem animarum, rectamque Ecclesiæ gubernationem concernente, pro toto Orbe Christiano legitime latis, obligantur omnes Christi Fideles. Ita Catholici unanimiter. Ratio est: quia Christus Dominus Divo Petro, ejusque legitimis Successoribus Romanis Pontificibus, omnium suarum Oviium curam demandavit *Joan. 21. trinã vice eidem præcipiens: Pasce oves meas.* Accedit illa generalis promissio eidem facta, *Matth. cap. 16. Tibi dabo claves Regni caelorum & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis:* nam sub ista generali promissione continetur etiam potestas condendi justas leges, ut sic Oves Christi securius pascantur.

Isdem obligantur etiam hæretici.

2. **C**ONCL. II. Etiam Hæretici obligantur Legibus Pontificiis pro toto Orbe Christiano latis. Ita communis Theologorum, adeò ut Lugo *diss. 15. de Pœnitentia, sect. 7. n. 147.* absurdè

diffimum esse dicat, si quis negaret, Hæreticos obligari Legibus Ecclesiasticis jejuni, abinentiæ à carnibus, Censuris contra eos latis, & hujusmodi. Ratio est: quia Hæretici per Baptismum jam sunt ingressi Ecclesiam, ejusque membra effecti; ergo obligantur legibus ejusdem. Et certè, si ipsi non obligarentur Legibus Ecclesiasticis, frustra tot leges poenales in Jure Canonico, aliisque Constitutionibus Ecclesiasticis, contra Hæreticos fuissent latæ.

3. Nec obstat, quòd Hæretici resistent Ecclesiæ, Summòque Pontifici, ac legibus ipsius. Resp. enim, hoc neutiquam eos excusare; cum ex suo delicto, atque perfidia, nemo debeat reportare commodum, puta exemptionem à legibus. Quinimò Hæretici pertinaciter non obtemperantes legibus (quibus tamen de jure tenentur obedire) eo amplius peccant; *Cum tantò sint graviora peccata, quanto divitiùs infelicem animam detinent alligatam.* ut dicitur in *cap. ult. de Consuetud.* Hinc in forma Resp. distinguendo antecedens: Hæretici de facto resistent legibus Ecclesiæ, conceditur; de jure ipsis resistent, ita ut benè in hoc agant, negatur antecedens, & consequentia.

Solvitur instantia.

4. Ex hac Conclusionem inferitur cum Gobath *tract. 9. Theologiae Experiment. n. 49 & seqq.* & communi aliorum, quandoquidem Hæretici subsint Legibus Ecclesiasticis, quòd eorum matrimonia contracta cum impedimento dirimente vi Juris Ecclesiastici, v. g. in tertio, aut quarto gradu consanguinitatis, vel affinitatis, sint nulla & invalida: unde sequitur, quòd si ad veram Fidem Catholicam convertantur, impetratâ priùs legitimâ dispensatione, horum matrimonia sint renovanda.

5. CONCL. III. Judæi, Sarraceni, atque Pagani, item Catechumeni necdum baptizati, non obligantur Legibus Ecclesiasticis. Ita communior, contra Innocentium, Hostiensem, & Fa-gnanum c. Canonum statuta. n. 64. de Constitut. Ratio Conclusionis est: quia tales per Baptismi januam necdum sunt ingressi Ecclesiam, cui proinde subjecti non sunt. Hinc in Jure Canonico c. *Gaudemus. de Divortis.*, expressè dicitur, quòd Infideles & Pagani, *Constitutionibus Canonicis non ardeantur: quid enim ad nos secundum Apostolum (1. Corinth. 4.) de his, qui foris sunt, judicare?*

Judæi tamen, & Pagani, non obligantur legibus Ecclesiasticis.

6. Inferitur proinde, tales validè contrahere matrimonium cum impedimento dirimente Jure duntaxat Ecclesiastico: ut si contrahant in secundo, tertio, vel quarto gradu consanguinitatis, aut affinitatis, & hujusmodi. Inferitur ulterius, Infideles non

Corollaria.

N

bapti-

baptizatos, atque Catechumenos, non obligari lege Ecclesiasticâ de jejunando, aut habendâ abtinentiâ carniû certis diebus ab Ecclesia præscriptis, & aliis hujusmodi: siquidem tales necdum per Baptismum ingressi sunt Ecclesiam, proinde ejus legibus non subjiuntur.

Limitatio. 7. Limita tamen hoc primò, nisi hujusmodi Leges Ecclesiasticæ contineant Jus naturale, vel Divinum; utputâ de non blasphemando, non furando, & hujusmodi: nam ad talium legum observantiam obligantur etiam Judæi, aliique Infideles, non quidem vi Legis Ecclesiasticæ, sed vi Juris naturalis, aut Divini.

Alia limitatio. 8. Limita secundò, nisi Judæi, aliive Infideles subsint Ecclesiæ in temporalibus; prout fit Romæ, & in nonnullis aliis locis: tunc enim ii tenentur obedire Papæ, aut alii Prælato Ecclesiastico quoad ea, quæ eorum statum concernunt, non minus, ac tenerentur obedire legibus alterius Principis temporalis, si in ejus territorio morarentur.

Leges inferiorum Prælatorum obligant solum subditos proprii territorii. 9. CONCL. IV. Leges inferiorum Prælatorum Ecclesiasticorum solum adstringunt subditos proprii sui Territorii: & sic Leges, seu Constitutiones in Concilio Provinciali editæ, obligant duntaxat subditos intra talem Provinciam existentes; Statuta verò Episcoporum obligant tantum subditos propriæ Diocesis, dum intra ipsam existunt; & sic loquendo de aliis. Ita communis Doctorum. Ratio est: quia ad obligationem legis necessaria est jurisdictio; atqui hæc deficit, si alter non sit subditus legislatoris, aut extra ipsius Territorium existat; ergo. Hinc *cap. ult. de Constitut. in 6.* decernitur, quòd si Episcopus per speciale Statutum sub pœna excommunicationis quidpiam prohibuerit, v. g. furtum, ejusmodi Statutum non obliget suos Diocesanos extra ipsius Diocesis actu existentes; ac proinde hi, si extra illam Diocesis delinquant, v. g. furtum committant, non incurrant excommunicationem. Siquidem *Extra territorium jus dicenti impune non paretur*, prout ibidem subjungitur.

Religiosi exempti, an teneantur legibus per Ordinarios locorum editis? 10. Quæres, an Religiosi auctoritate Apostolicâ ab Ordinariis locorum exempti, teneantur eorum legibus, seu Statutis? Resp. I. Teneri in omnibus casibus, qui in Jure sunt expressi. Sic in Concilio Trident. *Sess. 25, cap. 12. de Regularibus*, habetur statutum, ut Censuræ, & Interdicta ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, atque observentur. Item, ut Dies Festi, quos in Diocesi sua

sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus servantur. Tacentur alii similes casus, utpote quorum notitia specialiter Religiosis incumbit.

11. Resp. II. Quamvis in aliis casibus Religiosi exempti de jure non teneantur ad observantiam Statutorum Episcopali-^{Id ipsum amplius de-}um, utpote à quorum jurisdictione specialiter sunt exempti; ^{claratur.} nihilominus ratione scandali evitandi quandoque tenentur Regulares exempti etiam ad observandas alias Constitutiones Synodales, & Statuta Episcopalia, dummodò Statui Religioso non repugnent, simulque spectent ad communem observantiam, ac devotionem totius populi; prout rectè observat Sanchez l. 4. in Decalog. c. 15. n. 21. Vasquez, & alii. Hinc quando Lege Diocesana præcipiuntur jejunia, populus valde scandalizabitur, si viderit talia jejunia non observari à Religiosis illis, quos, utpote vitæ austerioris professores, judicat ad hoc magis obligatos: unde reverà ratione talis scandali evitandi, tunc Jure naturæ tenebuntur Regulares exempti ad talia jejunia observanda.

QUÆSTIO II.

An Clerici obligentur Legibus Civilibus, ac Legislator teneatur propriis?

12. **A**dvertendum, quòd in Legibus duplex vis obligandi distingui solet, una directiva, alia coactiva. Ille dicitur à lege obligari vi directivâ ad quidpiam agendum, vel omittendum, qui in conscientia, & sub peccato tenetur servare talem legem: unde hujusmodi obligatio est sub culpa, sive deinde dicta obligatio provenerit ex vi ipsiusmet legis, prout leges solent obligare subditos, sive aliunde, puta ex naturali æquitate, & dictamine rectæ rationis. Ille verò dicitur à lege obligari vi coactivâ, qui tenetur ad observantiam ejus ex vi ipsius legis, aut potestatis legislativæ; ita ut sit legi subiectus, & si eam non observaverit, subiaceat pœnis per legem taxatis, aut per legislatorem infligendis: unde hæc obligatio respicit pœnam transgressoribus incumbentem. His prænotatis sit

13. CONCL. I. Leges civiles, seu Statuta Laicorum, non extenduntur ad Ecclesias vel personas Ecclesiasticas, earumque bona, nisi ab Ecclesia approbentur. Hæc Conclusio habetur expressè

N 2

presè